

**ТРЕТА ПРИРОДОМАТЕМАТИЧЕСКА ГИМНАЗИЯ
“АКАДЕМИК МЕТОДИЙ ПОПОВ” – ВАРНА**

гр.Варна,бул.”Вл.Варненчик”№80,тел/факс 052/620 290, тел.052/613 640, 620 289, e-mail:pmg3@abv.bg

**ПРОГРАМА
ПО ГРАЖДАНСКО И ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ
ЗА ЧАСОВЕТЕ ВОДЕНИ ОТ УЧИТЕЛИ - НЕСПЕЦИАЛИСТИ
ПО МЯРКА „БЕЗ СВОБОДЕН ЧАС В УЧИЛИЩЕ”**

Ядро	Очаквани резултати на ниво програма	Резултати по теми	Основни понятия	Дейности за цялото ядро или за цялата програма	Възможности за междупредметни връзки
I. Гражданите, политиката, демокрацията	1. Проследява възникването и развитието на идеята за демокрация. 2. Анализира характеристиките на правовата държава. 3. Познава политическата карта на света, представя основните политически теории и идентифицира политическите	Тема 1: Свобода и отговорност в демократичното общество <ul style="list-style-type: none">- да осъзнават степените на свобода и отговорност в обществото;- характеристиките на правовата държава;- обвързаността на България с идеята за Европейски съюз Тема 2: Форми на управление	Демокрация; Свобода; Правова държава; Европейски съюз	Симултативни игри; Казуистика; Образователни филми; Мозъчна атака; Дискусии; Анализ на документи	История и цивилизации; Свят и личност; Философия;

	<p>модели за управление.</p> <p>4. Представя промените на съвременна Европа и Балканите и определя мястото на България в тях.</p> <p>5. Аргументира ролята на България като фактор за регионална стабилност в Югоизточна Европа</p>	<ul style="list-style-type: none"> - да се познават различните форми на управление, методите които се използват за управление и власт - да се създаде дух на политическа толерантност и се изградят граждански ценности 	<p>Аристотелова демокрация; Пряка демокрация; Олигархия; Монархия; Тоталитаризъм; Анархия; Диктатура</p>		
<p>II. Гражданите, властта и държавата</p>	<p>1. Обяснява механизмите на властта: структурата и функциите на държавните и общоевропейските институции.</p> <p>2. Осъзнава смисъла и значението на разделението на властите и взаимодействието между тях.</p> <p>3. Обяснява ролята и значението на регионалното устройство на държавата.</p> <p>4. Разбира</p>	<p>Тема 1: Структура и правомощия на администрацията – общинска, областна, държавна</p> <ul style="list-style-type: none"> - да различава правомощията на видовете институции; - да познава нормативната уредба на териториалната общинска администрация; - да осъзнава значимостта на гражданското общество и гражданския контрол върху 	<p>Власт; Гражданска отговорност; Малко общност; Териториална общинска администрация;</p>	<p>Симултативни игри; Казуистика; Образователни филми; Мозъчна атака; Дискусии; Анализ на документи</p>	<p>История и цивилизации; Свят и личност; Философия;</p>

	<p>същността на местното самоуправление.</p> <p>5. Познава и може да участва във форми на граждански контрол върху държавните институции.</p> <p>6. Изказва аргументирани оценки по граждански и политически аспекти на социалния живот.</p>	<p>администрацията</p> <p>Европейски съюз и властта на гражданите</p> <p>Тема 2:</p> <p>Човекът и социалната среда</p> <ul style="list-style-type: none"> - познава значението на семейството и близките за живота на човека и формирането на личността. - посочва ролята на приятелството и толерантността в живота на човека. - познава основни социални институции в родното си място, илюстрира с примери значението им - може да описва промените в социалната среда и да ги свързва с причини за това 	<p>Социална среда;</p> <p>Социални институции;</p> <p>Толерантност;</p> <p>приятелство</p>		
<p>III. Национална идентичност и различия в обществото</p>	<p>1. Разграничава основните социални групи и общности и коментира интересите и проблемите им.</p> <p>2. Обяснява ролята на езика, религията и традициите за социална обвързаност и различия в обществото.</p> <p>3. Ориентира се в източниците на</p>	<p>Тема 1:</p> <p>Етнически общности и национална идентичност</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се открие богатството в межкултурните и религиозни традиции на етническите и социални групи; - да се осъзнаят възможностите за взаимно допълване и обогатяване; - да се възприеме различието като 	<p>Етническа общност;</p> <p>Религиозно самосъзнание;</p> <p>Стереотипи;</p> <p>Вярвания;</p> <p>Ценности;</p> <p>Етнически и междугрупови конфликти</p>	<p>Симултативни игри;</p> <p>Казуистика;</p> <p>Образователни филми;</p> <p>Мозъчна атака;</p> <p>Дискусии;</p> <p>Анализ на документи</p>	<p>История и цивилизации;</p> <p>Свят и личност;</p> <p>Философия;</p> <p>Психология;</p> <p>Литература</p>

	<p>противоречия между отделни етнически и религиозни общности.</p> <p>4. Показва готовност за противодействие срещу насилието и стремеж към разрешаване на конфликтни ситуации.</p> <p>5. Познава националните идеали, традиции и ценности и определя мястото на България в световната култура.</p>	<p>ценност</p> <p>Тема 2: Конфликти и конфликтни ситуации – медиация в конфликтна ситуация</p> <ul style="list-style-type: none"> - да разграничават видовете конфликти; - да определят различните роли в случай на тормоз; - да се опитат да посредничат в конфликтна ситуация <p>Тема 3: Насилието в обществото</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се разпознават видовете насилие; безразличието като насилие; несъзнаваното насилие и тероризмът като глобално насилие; - да се изградят умения за ненасилствена комуникация 	<p>Конфликт; Жертва; Етапи на конфликта; Медиация</p>		
IV. Граждани, права и отговорности	<p>1. Проследява развитието на идеята за гражданско общество.</p> <p>2. Анализира и съпоставя идеите за свободата, човешките права и</p>	<p>Тема 1: Запознаване с Конвенцията за правата на човека и Конвенцията за правата на детето</p> <ul style="list-style-type: none"> - да се запознаят с двете конвенции; - да могат да вземат решения при 	<p>Конвенция; Права на детето Европейски структури;</p>	<p>Симултативни игри; Казуистика; Образователни филми; Мозъчна атака; Дискусии; Анализ на документи</p>	<p>История и цивилизации; Свят и личност; Философия;</p>

	<p>гражданските права.</p> <p>3. Демонстрира готовност да защитава своите /и на другите/ граждански права и отговорности.</p> <p>4. Дава оценка на обществени събития от позициите на правата на човека и българското законодателство.</p> <p>5. Проучва международни документи за правата на човека и малцинствата, интерпретира степента на приложението им у нас и представя резултатите в писмена форма</p>	<p>ситуации на права в конфликт</p> <ul style="list-style-type: none"> - да познават европейските структури, отговорни за спазването на правата 			
V. Гражданите и икономиката	<p>1. Демонстрира знания за същността на пазарната икономика и нейните механизми, разкрива особеностите им в България.</p>	<p>Тема 1: Предприемачество и икономическа инициатива</p> <ul style="list-style-type: none"> - познава принципите на пазарната икономика; - знае същността на предприемачеството 	<p>Пазарна икономика; Бизнес план; Предприемачество; Икономическа инициатива</p>	<p>Симултативни игри; Казуистика; Образователни филми; Мозъчна атака; Дискусии; Анализ на документи</p>	<p>История и цивилизации; Свят и личност; География и икономика</p>

	<p>2. Доказва глобализацията на икономиката и стремежа на България към устойчиво развитие.</p> <p>3. Анализира и привежда примери за икономическите условия в България и предлага обосновани решения за развитие.</p> <p>4. Дискутира върху механизмите и инструментите на съвременната икономическа политика на България.</p> <p>5. Определя мястото си и проектира бъдещето си в икономическите отношения.</p> <p>6. Аргументира ролята на евроинтеграцията и на Европейския съюз.</p>	<p>и неговите видове;</p> <ul style="list-style-type: none"> - притежава умения за анализ на бизнес план <p>Тема 2: Глобалната икономика и регионалното развитие</p> <ul style="list-style-type: none"> - познава същността на пазарната икономика; - различава глобална от регионална икономика; - запознати са с икономическото развитие на България <p>Тема 3: Професионалното реализиране на младите хора</p> <ul style="list-style-type: none"> - познава видовете професии и класификаторът на професиите в Република България; - разграничава ценностната ориентация при избор на професия; - познава особеностите на трудовия пазар; 	<p>Глобално развитие на икономиката; Регионална икономика;</p> <p>Професия; Трудов пазар; Класификатор на професиите; Професионални ценности</p>		
--	--	---	--	--	--

		- познава ВУ, предоставящи образование в избраната професия			
VI. Здравно образование	<p>1. Знания за здравословното хранене и неговата роля във възрастовия диапазон</p> <p>2. Аргументира краткосрочните и дългосрочни негативни физиологични и социални последици от употребата на легална и нелегална дрога.</p> <p>3. Познавания за репродуктивното и сексуално здраве</p> <p>4. Дискутира последиците от липсата на сексуална култура и болестите предавани по полов път</p> <p>5. Разграничава психо-социалните фактори, свързани с употребата на психоактивни</p>	<p>Тема 1: Здравословен начин на живот и хранене</p> <p>- познава здравословните храни и рисковете от небалансираните диети</p> <p>- разграничава анорексията и булимията като болестно състояние;</p> <p>- умее да спазва здравословен хранителен режим;</p> <p>Тема 2: Рисково поведение и наркотици</p> <p>- познава видовете психоактивни вещества;</p> <p>- познава социалните проблеми, свързани с употребата на наркотици;</p> <p>- умее да използва разнообразни техники за намаляване на социалната търпимост към рисково поведение</p> <p>- нормативни актове за борба с наркотиците</p> <p>Тема 3: Тютюнопушене и алкохол</p> <p>- познава последиците за здравето от употреба на</p>	<p>Здравословна храна; Анорексия; Булимия; Хранителен режим; Вредни добавки</p> <p>Опиати; Халюциногени; Канабис; Кокаин; Синтетични дроги; Възбудителни средства; Успокоителни, обезболяващи и др. лекарства</p> <p>Тютюн;</p>	<p>Симултативни игри; Казуистика; Образователни филми; Мозъчна атака; Дискусии; Анализ на документи</p>	<p>Биология и здравно образование; Химия и опазване на околната среда; Психология</p>

	<p>вещества сред младите хора 6. Познава нормативната уредба, свързана с превенция на рисковото поведение</p>	<p>тютюн и алкохол; - показва способности да отхвърлят употребата на тютюн и алкохол и оборват стратегии, използвани в рекламирането им - умения да отстояват груповия натиск от страна на връстници за употреба на тютюн и алкохол Тема 4: Сексуално и репродуктивно здраве - познават болестите предавани по полов път; - познават начините за контрацепция; - развиват умения за справяне със сексуален тормоз; - познават институциите, към които могат да се обърнат за подкрепа и закрила.</p>	<p>Катрани; Никотин; Алкохол; Групов натиск; Реклама</p> <p>ХИВ; СПИН; БППП; Контрацепция; Сексуално насилие; Законодателство</p>		
VII. Екология	<p>1. Описва природни ресурси и техники за опазването им 2. Различава материални от писмени източници на знания. 3. Посочва връзката между особеностите</p>	<p>Тема 1: Човекът и природна среда - елементи на природната среда; - природната среда на обитаване и трудова дейност (в планините, в низините, край реките, край морето); - въздействие на човешката дейност върху природната</p>	<p>Природозащитна дейност; Резервати</p>	<p>Симултативни игри; Казуистика; Образователни филми; Мозъчна атака; Дискусии; Анализ на документи</p>	<p>Биология и здравно образование; География и икономика; Физика и астрономия; Химия и опазване на околната среда;</p>

	<p>на природната среда и трудовата дейност на човека.</p> <p>4. Познава промени в околната среда и бита на хората в резултат на някои технически нововъведения.</p>	<p>среда;</p> <ul style="list-style-type: none"> - грижи за опазване на природната среда. <p>Тема 2: Опазване на природните ресурси.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дефинира и класифицира видове природни ресурси въз основа на определен признак. - Дефинира устойчиво развитие, биоразнообразие, защитени природни обекти. - Назовава международни и регионални конвенции за опазване на околната среда. 	<p>Конвенция; биоразнообразие; Енергийна технология; Екоравновесие.</p>		<p>Свят и личност</p>
--	---	---	---	--	-----------------------

Настоящата програма е приета с решение от заседание на Педагогически съвет – Протокол № РД 04 -14 /09 .09.2020 г.